

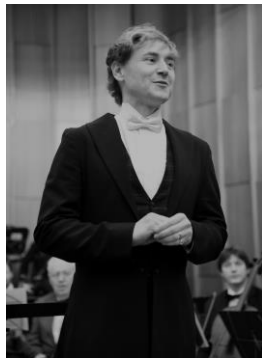
115. koncertní sezóna

Koncert 09.04.2017 • účinkující a skladatelé

Kladenský symfonický orchestr



Kladenský symfonický orchestr, člen České asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles, člen evropské a světové federace orchestrů, vstoupil v r. 2017 do své 115. koncertní sezóny. Vedení orchestru kvalitními dirigenty (Hynek Kubát, žák Antonína Dvořáka, Vašatovci, Jan Snítíl, Vítězslav Podrazil, Jiří Mikula, Martin Klepetko, Adolf Melichar, Zbyněk Müller, Vlastimil Mareš, Karel Procházka) je společným znakem jeho historie i současnosti. V současné době jsou stálými dirigenty orchestru Karel Procházka a Vlastimil Mareš. S tělesem vystupovali vedle vlastních členů i osobnosti velkého hudebního světa (František Ondříček, Jaroslav Kocián, Ema Destinová, Václav Snítíl, Jaroslav Svěcený, Ivan Ženatý, Jiří Panocha, Pavel Zejfart, Daniel Veis, Jiří Hubička, Miloš Bok, Václav Hudeček, Jiří Bárta, Kazuko Nagatomi a další). Dramaturgie orchestru vychází z české tvorby, zastoupené především obdobím klasicismu a novoromantismu. Nejhranější jsou díla Antonína Dvořáka, prováděny jsou i skladby Mendelssohna, Brahmsa, Čajkovského, Griega, Musorgského, Skrjabin, Suka a dalších skladatelů. Orchester stál u zrodu projektu Antonín Dvořák a náš kraj, účinkoval na zámku v Třešti (Mezinárodní vědecká konference), vystupoval na Národních festivalech v Písku a ve Slaném. Zahraniční kontakty navázal v r. 1988, kdy přijal pozvání na Orchesterální seminář v Bad Alexandersbadu, který vyvrcholil koncertem v Selbu, na kterém byla mj. provedena Dvořákova Symfonie č. 8 G dur Anglická. V příštím roce přišlo pozvání z Mnichova na Mezinárodní festival neprofesionálních orchestrů. V r. 1990 začala spolupráce a výměnné koncerty s Wandsbeker Sinfonieorchester z německého Hamburku, která trvá doposud. Orchester hrál ve Francii (1992) a kontakty navázal (2000 – 2002) s Wansworth Symphony Orchestra z Velké Británie. V r. 2007 byl orchestr zastoupen při provedení Dvořákova oratoria Stabat Mater v mezinárodně obsazeném orchestru v rámci Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles na koncertech v České republice a v Německu (Teplice, Freital, Ústí nad Labem, Dresden) a v r. 2008 byl zastoupen v obdobném mezinárodním projektu, tentokrát při provedení Symfonie č. 1 c moll Johannea Brahmsa a Slovanského tance č. 1 C dur Antonína Dvořáka (koncerty – Ústí nad Labem, Teplice, Dresden). V r. 2010 to byl mezinárodní projekt Dvořák 2010 a koncerty v Ústí nad Labem a v Drážďanech na nichž zazněla Symfonie č. 9 e moll Z Nového světa Antonína Dvořáka a Symfonie D dur Lovecká Karla Stamice. V lednu 2011 přišlo opět pozvání do Hamburku; Kladenský symfonický orchestr byl zastoupen při provedení dvou koncertů s Wandsbeker Sinfonie Orchester a Ensemble Felix Kopenhagen z Kodaně v Dánsku. Na koncertech zazněly skladby – Niels W. Gade: Nachklänge von Ossian; Carl Nielsen: Aladdin – Suite, Richard Wagner: Siegfried – Idyll; Janet Albricht: Konzert für 3 Violoncelli und Orchester. V r. 2015 byla obnovena spolupráce s Jeanem Dubois, která započala před mnoha lety, francouzským skladatelem, zpěvákem, klavíristou a kytaristou, při provedení jeho skladeb za doprovodu Kladenského symfonického orchestru. Poslední setkání s Wandsbeker Sinfonieorchester proběhlo v Hamburku v únoru 2016, další se předpokládá v červnu 2017 v Kladně.



Karel Procházka • *1974 • dirigent

Karel Procházka získal první hudební vzdělání na LŠU v Kladně v oborech violoncello a zpěv. Od r. 1989 je členem Kladenského symfonického orchestru a od r. 2007 jedním z jeho dirigentů. V letech 1990 – 2004 byl členem a sólistou kladenského pěveckého sboru Schola cantorum Sanctae Caeciliae, u jehož sbormistra Jána Čambála studoval zpěv. V r. 2003 absolvoval na Pedf UK Praha a Týnské vyšší odborné škole v oboru Sbormistrovství chrámové hudby, v r. 2010 na katedře Hudební vědy FF UK Praha. Od r. 1998 působí jako sbormistr a umělecký vedoucí pěveckého sboru Chorus Carolinus Kladno. S ním především uvádí v obnovených premiérách skladby chrámového hudebního archivu ve Smečně. Několik let se věnuje intenzivní badatelské činnosti, zejména dílu českého skladatele patera Františka Mensiho (1753 – 1829), za což obdržel cenu rektora Karlovy univerzity za vědecký přínos. Účastní se aktivně řady mistrovských pěveckých kurzů a jako tenorista spolupracuje s řadou hudebních souborů – Harmonia delectabilis Lukáše Vendla, Ritornello Michaela Pospíšila, Ensemble Inégal Adama Viktory, Kühnova smíšeného sboru Marka Vorlíčka, Musica Florea Marka Štryncla. Je autorem několika duchovních skladeb (Requiem, Te Deum, Dixit Dominus, offertoria, příležitostné skladby, koledy) a písňových textů – zejména vánočních.

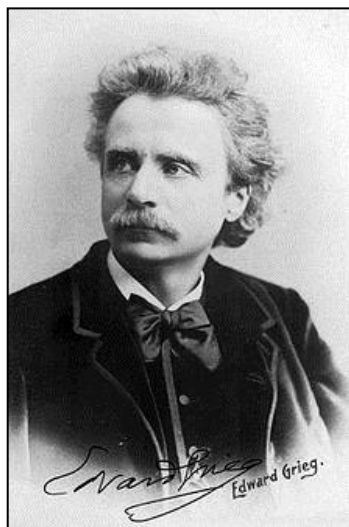
Franz Schubert • 31.01.1797 Vídeň – 19.11.1828 Vídeň • skladatel

Tragicky krátký život Franze Schuberta, jednoho z největších melodiků v hudební historii, je v neustálém kontrastu s optimismem jeho díla. Tento rakouský hudební skladatel se narodil do hudební rodiny a záhy prokazoval značné nadání ve hře na housle a klavír. V deseti letech začal studovat harmonii, o rok později se stal sbormistrem vídeňské dvorní kapely, kde ho kompozici učil Antonio Salieri, rovněž učitel Beethovenův. V 17 letech byl zcela hotovým skladatelem, jehož rozměrný odkaz svědčí o ohromující kompoziční pohotovosti spojené s neuvěřitelnou hudební představitostí. Schubertova obrovská hudební invence mu umožnila vytvořit velké množství skladeb často velmi odlišného charakteru. Antonio Salieri jej prohlásil za génia, jenž dokáže komponovat v jakékoliv formě. Proti písňové součásti jeho odkazu (šest stovek písní z něj činí nejen jednoho z nejvýznamnějších písňových skladatelů vůbec, nýbrž i tvůrce romantické písně jako hudební formy) stojí řada jeho symfonií. Sedm symfonií dokončil, šest dalších zanechal většinou jen v náčrtku, jedna z nich, ta nejslavnější, má přídomek Nedokončená. Symfonie psal od dětství, nejprve pro domácí orchestr, který se scházel v početné rodině Schubertových (otec byl učitelem), později jen v neurčité naději na jejich příležitostné provedení. Po roce 1825 se díky vydávání svých skladeb Schubert konečně stal v rakouské metropoli známým skladatelem, dokonce i umírající Beethoven si s ním vyžádal schůzku. Řada Schubertových písní a sólových skladeb byla poprvé provedena samotným autorem na večerních zábavách pořádaných jeho ušlechtilými a vlivnými přáteli. Svůj jediný veřejný koncert Schubert uspořádal roku 1828. Na konci téhož roku se jeho zdraví rapidně zhoršilo a 19.11.1828 zemřel ve věku pouhých 31 let. Jeho majetek byl vyčíslen šedesáti třemi zlatými, zatímco dluhy čítaly téměř tisíc zlatých. Epitaf na jeho náhrobním kameni říká: Hudební umění zde pohřbilo nesmírné bohatství, ale ještě mnohem větší naděje. Tady leží Franz Schubert. Schubert byl podle svého přání pohřben nedaleko svého celoživotního vzoru Ludwiga van Beethovena na hřbitově na vídeňském předměstí Währing. Koncem devatenáctého století pak byly hroby obou hudebních génů přeneseny na vídeňský Ústřední hřbitov.



Symfonie č. 4 c moll Tragická • Tuto symfonii napsal Schubert jako devatenáctiletý v beethovenovské tónině c moll a nazval ji Tragická. Po prvních třech symfoniích, plných ještě klasické pohody, vykročil také v symfonickém oboru do světa romantického citu, který objevil již dříve v písních. Patetický název symfonie není ale přesný. Temná tónina a uvolněná forma dává první větě charakter neklidného, někdy osudového hledání, zpěvná druhá část v líbezném As dur poskytuje svými variačními návraty pocit lyrického poklidu, menuet třetí věty těží z kontrastu drsně scherzového hlavního dílu, a čtvrtá část se blíží beethovenovskému finále způsobem, jakým se probouje z temného ladění základní tóniny k durovému jasnému vítěznému závěru.

Edvard Grieg • 15.06.1843 Bergen – 04.09.1907 Praha • Bergen



Edvard Grieg je bezpochyby největším norským skladatelem. Spolu s Jeanem Sibeliiem a Carlem Nielsenem se zasloužil o to, aby se severské země ocitly na hudební mapě. Grieg se narodil a většinu života prožil v Bergenu. Jeho matka byla inteligentní a kulturně zaměřená žena s velkým hudebním talentem a hudbu také profesionálně učila. Na klavír učila Edvarda hrát již od jeho šesti let, navíc se u Griegů scházela hudbymilovná společnost, a tak se již od brzkého dětství Grieg seznamoval s hudbou Mozarta či Chopina. Grieg studoval na konzervatoři v německém Lipsku a později u dánského skladatele Nielse W. Gadeho. Založil spolek Euteripe pro pěstování skandinávské hudby. Výzkum norského folkloru a spolupráce s norskými literáty mu pomohly vytvořit neomylně národní styl. Spolupracoval s Henrikem Ibsenem. Bezmezně miloval norskou přírodu. Byl velkým vlastencem a republikánem. Lépe se cítil v malých formách, složil mnoho písní, klavírních kusů a komorních děl. Všechny svoje skladby dokázal koncertně zahrát a dirigovat. Mezi jeho klíčová díla patří deset svazků Lyrických kusů pro klavír, Cyklus písní Haugtussa, který patří k mnoha dílům, které věnoval své ženě, zpěvačce Nině, Suita Za časů holbergových, původně zkomponovaná pro klavír, dnes ale známější ve své instrumentované verzi. Ke Griegovým nejhranějším dílům patří Klavírní koncert a moll. Grieg všechny svoje skladby dokázal koncertně zahrát a dirigovat. Některé jeho skladby jsou dnes velice často hrány, například Ve slují Krále hor nebo Ráno ze Suity Peer Gynt, a řadí se do zlatého fondu klasické hudby. Největší oblibu si Grieg získal u Norů, kteří

ho velice uznávali, a také jim byla jeho hudba nejbližší. Když v roce 1970 zemřel, jeho pohřbu se zúčastnily tisíce lidí. Dnes je jeho popel, společně s popelem jeho ženy, uložen ve skále poblíž jeho domu.

Peer Gynt • Suita 1, 2 • Peer Gynt byl původně rozsáhlou básní v próze, volně založenou na norských pohádkách. Úspěch vedl Ibsena k tomu, aby roku 1876 vytvořil scénickou verzi. Dvě Griegovy suity tvoří výběr z dvaceti tří částí komponovaných pro premiérové uvedení. Pro Griega, mistra malých forem, byl žánr scénické hudby dokonalým médiem k uplatnění krátkých charakteristických kusů. Mezi osmi částmi tvořícími dvě suity jsou tři, které získaly širokou oblibu. Ranní nálada, která otevírá suitu první, uvádí houpavou melodii na pozadí dřevěných dechových nástrojů imitujících ptačí zpěv. V jeskyni Krále duchů je potouchlým líčením sluje vládce elfů. Zprvu váhavé téma postupně zrychluje do groteskního tance. Solvejžina píseň, závěrečná část druhé suity, má typickou lyrickou melodii ve smyčcích doprovázených harfou.